

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Навчально-науковий інститут економіки та управління

Обліково-фінансовий факультет

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

## **ПОДАТКОВА СИСТЕМА**

*Методичні рекомендації*

для самостійної роботи здобувачів вищої освіти освітнього ступеня  
«бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та  
страхування» денної форми навчання

**МИКОЛАЇВ  
2021**

**УДК 336.221.4  
П 52**

Друкується за рішенням науково-методичної комісії обліково-фінансового факультету Миколаївського національного аграрного університету від 18.02.2021 р., протокол № 7.

**Укладачі:**

А. С. Полторак – д-р екон. наук, доцент кафедри фінансів, банківської справи та страхування, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

**Рецензенти:**

М. В. Дубініна – д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку і оподаткування, Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв  
О. А. Купчишина – в.о. начальника Головного управління ДПС у Миколаївській області

## **ЗМІСТ**

|  |          |
|--|----------|
| <b>ВСТУП .....</b>   | <b>4</b> |
| Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів .....   | 7        |
| Рейтингова оцінка знань з дисципліни та схема поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти ..... | 8        |
| Завдання до самостійної роботи за темою 1 .....  | 12       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 2.....   | 17       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 3.....   | 20       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 4.....   | 20       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 5.....   | 22       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 6.....   | 23       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 7.....   | 27       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 8.....   | 30       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 9.....   | 32       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 10.....  | 34       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 11.....  | 36       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 12.....  | 38       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 13.....  | 39       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 14.....  | 41       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 15.....  | 42       |
| Завдання до самостійної роботи за темою 16.....  | 45       |
| Перелік рекомендованих літературних джерел та законодавчо-нормативних актів .....                                    | 48       |

## ВСТУП

Податкове законодавство України залишається одним із самих складних та нестабільних у правовій системі України. Податки – складна й надзвичайно впливова на всі економічні явища та процеси фінансова категорія. Крім того, податки – це знаряддя перерозподілу доходів юридичних і фізичних осіб у державі, яке зачіпає інтереси не тільки кожного підприємця чи громадянина, а й цілих верств населення і соціальних груп. На сьогодні податки – це найефективніший інструмент впливу держави на суспільне виробництво, його динаміку і структуру, на розвиток науки і техніки, масштаби соціальних гарантій населенню.

Оскільки податки – це по суті продукт еволюції економіки і держави, то податкова система формується перш за все під впливом об'єктивних чинників. Податкова система є різновидом відкритої динамічної системи, відкритість якої означає необхідність аналізу, передусім зовнішніх чинників, під впливом яких відбувається її становлення. Вимога системності полягає в тому, що податки мають бути взаємопов'язані, органічно доповнювати один одного, не суперечити системі в цілому та її елементам. З позиції фіскальної функції податкова система має забезпечити гарантоване і стабільне надходження доходів до бюджету, з позиції регулюючої – забезпечити можливість впливу на всі сторони соціально-економічного розвитку суспільства.

**Метою** дисципліни «Податкова система» є досконале опанування майбутніми фахівцями науково-методичних знань та аналітико-розрахункових і управлінських навичок в сфері сутності та основних принципів діяльності податкової системи, її структури і законодавчих зasad.

Основними **завданнями**, що мають бути вирішені у процесі викладання дисципліни, є надання здобувачам вищої освіти: знань з теорії податків; теоретичних знань та практичних навичок із застосуванням організаційних та методичних прийомів оподаткування; практичних навичок з нарахування та утримання різних видів податків.

**Об'єктом** дисципліни є система фінансово-економічних правовідносин, що виникають в процесі оподаткування окремих видів операцій суб'єктів господарювання.

**Предметом** дисципліни є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів функціонування податкової системи України, особливості розрахунку та сплати до бюджетів податків та зборів з юридичних і фізичних осіб згідно з чинним законодавством України.

### **До системи компетентностей належать:**

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів та положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК3. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК7. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК9. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК10. Здатність працювати у команді.

ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ФК1. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища.

ФК2. Розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ФК3. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ФК5. Здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіiscalного регулювання та регулювання фінансового ринку.

ФК7. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність.

ФК8. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ФК9. Здатність здійснювати ефективні комунікації.

ФК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

ФК11. Здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

#### **Програмні результати навчання:**

ПРН1. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН2. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем.

ПРН3. Визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури.

ПРН4. Знати механізм функціонування державних фінансів, у тому числі бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування.

ПРН5. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова

система, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

ПРН7. Розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН9. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

ПРН10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.

ПРН11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПРН12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.

ПРН13. Володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.

ПРН14. Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

ПРН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістово інтерпретувати отримані результати.

ПРН17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

ПРН18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН19. Виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

ПРН20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

ПРН21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміщення як демократичної, соціальної, правової держави.

## Склад, обсяг і терміни виконання змістових модулів

| Модулі курсу   |                 |                      | Найменування тем                    | Розподіл навчального часу |           |                   | Термін виконання, тиждень | Термін контрольного заходу |
|--|-----------------|----------------------|-------------------------------------|---------------------------|-----------|-------------------|---------------------------|----------------------------|
| Найменування   | Обсяг, кредитів | Сума залікових балів |                                     | Лекції                    | практичні | самостійна робота |                           |                            |
| <b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1</b><br>Економічна природа податків                                       | 1,67            | 12-20                | 1 Сутність і види податків          | 2                         | 4         | 4                 | 1                         | 1                          |
|  |                 |                      | 2 Організація податкової системи    | 2                         | 4         | 4                 | 2                         | 2                          |
|  |                 |                      | 3 Державна фіскальна служба України | 2                         | 4         | 4                 | 3                         | 3                          |
|  |                 |                      | 4 Податковий менеджмент             | 2                         | 4         | 4                 | 4                         | 4                          |
|  |                 |                      | 5 Податковий компроміс              | 2                         | 4         | 4                 | 5                         | 5                          |
| <b>Разом за змістовим модулем 1</b>  |                 |                      |                                     | <b>10</b>                 | <b>20</b> | <b>20</b>         | <b>X</b>                  | <b>X</b>                   |
| <b>ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2</b><br>Податки і оподаткування в умовах функціонування ринкових відносин | 3,33            | 24-40                | 6 Податок на прибуток підприємств   | 2                         | 4         | 3                 | 6                         | 6                          |
|  |                 |                      | 7 Податок на додану вартість        | 2                         | 4         | 3                 | 7                         | 7                          |
|  |                 |                      | 8 Акцизний податок                  | 2                         | 4         | 3                 | 8                         | 8                          |
|  |                 |                      | 9 Мито                              | 2                         | 4         | 3                 | 9                         | 9                          |
|  |                 |                      | 10 Податок на доходи фізичних осіб. | 4                         | 4         | 3                 | 10-11                     | 11                         |
|  |                 |                      | 11 Екологічний податок              | 2                         | 4         | 3                 | 12                        | 12                         |
|  |                 |                      | 12 Рентна плата                     | 4                         | 4         | 3                 | 13-14                     | 14                         |
|  |                 |                      | 13 Податок на майно                 | 4                         | 4         | 3                 | 15-16                     | 16                         |
|  |                 |                      | 14 Єдиний податок та місцеві збори  | 4                         | 4         | 2                 | 17-18                     | 18                         |
|  |                 |                      | 15 Ухилення від сплати податків     | 2                         | 2         | 2                 | 19                        | 19                         |
| <b>Разом за змістовим модулем 2</b>  |                 |                      |                                     | <b>30</b>                 | <b>40</b> | <b>30</b>         | <b>X</b>                  | <b>X</b>                   |
| <b>Всього</b>  | <b>5,0</b>      | <b>36-60</b>         |                                     | <b>40</b>                 | <b>60</b> | <b>50</b>         | <b>X</b>                  | <b>X</b>                   |

# РЕЙТИНГОВА ОЦІНКА ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ ТА СХЕМА ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Здобувачі вищої освіти, що набрали менше 36 балів до екзамену не допускаються. До складання екзамен такі здобувачі вищої освіти можуть бути допущені тільки після того, як наберуть необхідну кількість балів.

Відрізняється від традиційної більш широким інтервалом балів, які диференційовані відповідно до складності матеріалу, що контролюється його об'ємом, рівнем самостійності освоєння тощо.

## Схема поточного і підсумкового контролю знань

| №<br>змістового<br>модулю                   | Кількість<br>годин |    | Форма контролю   | Кількість<br>заходів  | Оцінка   |   | Сума  |  |
|---|--------------------|----|--|---|--|---|---|--|
|   | ЛК                 | ПЗ |  |   | min  | max   | min   | max  |
| 1   | 10                 | 20 | <b>Аудиторна робота:</b><br>– опитування на заняттях;<br>– виконання практичних завдань;<br><b>Самостійна робота:</b><br>– опрацювання окремих питань тем;<br>– тестування в moodle;<br>– підготовка презентацій;<br><b>Разом:</b>   | 2<br><br>5<br><br>3<br><br>1<br><br>1                             | 1<br><br>1<br><br>1<br><br>2<br><br>1                            | 3<br><br>1<br><br>1<br><br>3<br><br>2                             | <b>2</b><br><br><b>5</b><br><br><b>3</b><br><br><b>2</b><br><br><b>1</b>  | <b>6</b><br><br><b>5</b><br><br><b>3</b><br><br><b>3</b><br><br><b>2</b>   |
| 2   | 30                 | 40 | <b>Аудиторна робота:</b><br>– опитування на заняттях;<br>– виконання практичних завдань;<br>– контрольна робота;<br><b>Самостійна робота:</b><br>– опрацювання окремих питань тем;<br>– тестування в moodle;<br>– підготовка презентацій;<br>– підготовка тез доповіді на конференцію;<br>– підготовка наукової статті;<br><b>Разом:</b> | 2<br><br>11<br><br>1<br><br>3<br><br>1<br><br>1<br><br>1<br><br>1 | 1<br><br>4<br><br>4<br><br>1<br><br>2<br><br>1<br><br>0<br><br>0 | 3<br><br>1<br><br>12<br><br>1<br><br>3<br><br>2<br><br>1<br><br>3 | <b>2</b><br><br><b>11</b><br><br><b>4</b><br><br><b>3</b><br><br><b>2</b><br><br><b>1</b><br><br><b>0</b><br><br><b>0</b> | <b>6</b><br><br><b>11</b><br><br><b>12</b><br><br><b>3</b><br><br><b>3</b><br><br><b>2</b><br><br><b>1</b><br><br><b>3</b> |
| <b>Поточний контроль знань</b>              |                    |    |  |   |  |   | <b>36</b>   | <b>60</b>  |
| <b>Підсумковий контроль знань (екзамен)</b> |                    |    |  |   |  |   | <b>24</b>   | <b>40</b>  |
| <b>Всього по дисципліні</b>                 |                    |    |  |   |  |   | <b>60</b>   | <b>100</b>   |

Поточний контроль знань здійснюється шляхом проведення усного опитування, написання контрольних робіт по вивченим темам, рішення ситуаційних задач. На семінарських заняттях практикується експрес-опитування, виступи здобувачів вищої освіти по складним питанням, дискусії.

### **Шкала оцінювання ECTS**

| Оцінка ECTS | Визначення  | Оцінка в балах | Традиційна оцінка |
|-------------|---|----------------|-------------------|
| A           | Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок                | 90-100         | «5»               |
| B C         | Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю помилок                | 75-89          | «4»               |
| D E         | Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків                       | 60-74          | «3»               |
| EX          | Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як досягти мінімального критерію | 35-59          | «2»               |
| F           | Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота                               | 1-34           | «2»               |

Окремі питання тем, які виносяться для самостійного опрацювання, здобувачі вищої освіти вивчають у вільний від занять час. Самостійна робота здобувача вищої освіти є однією з форм організації освітнього процесу, основною формою оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять за розкладом.

Самостійна робота здобувача вищої освіти в обсязі 50 годин складається з вивчення матеріалу за допомогою конспектів лекцій, підручників, допоміжної літератури, підготовки доповідей, а також підготовки до практичних занять.

### **Перелік питань для самостійного опрацювання**

1. Історичні передумови виникнення й розвитку податків в Україні та за зарубіжних країнах.
2. Елементи податку.
3. Податкова політика в системі державного регулювання економіки.
4. Місце та роль податкової політики в державному регулюванні економіки.
5. Особливості податкової політики в період кризи.
7. Наукові основи побудови податкової системи.
8. Еволюція податкової системи України.
9. Організаційна структура Державної фіiscalної служби України.
10. Права органів Державної фіiscalної служби.

11. Внутрішній податковий аудит і контроль.
12. Відповіальність платників податків за порушення податкового законодавства.
13. Реєстрація осіб як платників податку на додану вартість.
- 14 Механізм бюджетного і експортного відшкодування податку на додану вартість.
15. Акцизний податок.
16. Особливості оподаткування операцій з імпорту підакцизних товарів.
17. Застосування марок акцизного збору.
18. Ввезення на митну територію України імпортних алкогольних напоїв і тютюнових виробів.
19. Поняття митної вартості товарів і методи її визначення.
20. Мито як джерело доходів бюджету та засіб регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
21. Механізм перекладання непрямих податків.
22. Механізм перекладання прямих податків.
23. Роль податків у функціонуванні ринкового механізму.
24. Доходи звітного періоду, особливість їх визначення й склад.
25. Амортизація основних засобів.
26. Особливості оподаткування доходів від підприємницької діяльності.
27. Особливості та організаційне забезпечення декларування доходів.
28. Місцеві збори.
29. Економічна сутність та значення місцевих податків.
30. Механізм обчислення та сплати місцевих зборів.
31. Іноземний досвід розвитку місцевого оподаткування та можливості його застосування в Україні.
32. Спрощена система оподаткування.
33. Порядок переходу на роботу за спрощеною системою оподаткування суб'єктів підприємницької діяльності.
34. Групи платників єдиного податку в Україні та особливості їх оподаткування.
35. Ухилення від податків.
36. Види податкових правопорушень.
37. Організаційно-правове забезпечення боротьби з відмиванням доходів незаконного походження.
38. Офшорні зони: сутність, особливості функціонування в сучасних умовах.
39. Контрольна робота ДФСУ щодо розрахунків платників податків з державою
40. Об'єкт, база оподаткування та її одиниця виміру.
41. Об'єктивна обумовленість і суть податків.
42. Органи Державної фіiscalної служби України та їх завдання.

43. Організаційна діяльність ДФСУ.  
 44. Платники податків, їх права та обов'язки.  
 45. Податкова політика у системі державного регулювання економіки  
 46. Поняття та особливості податкового компромісу.  
 47. Принципи оподаткування, їх характеристика.  
 48. Функції податків.  
 49. Прямі податки, їх характеристика.  
 50. Розподіл податків між ланками бюджетної системи.

**Форма перевірки та оцінювання завдань самостійної роботи**

| №                                   | Модулі, змістові модулі                  | Кількість годин | Кількість заходів | Оцінка в балах |     | Сума балів |           |
|-------------------------------------|--|-----------------|-------------------|----------------|-----|------------|-----------|
|                                     |  |                 |                   | min            | max | min        | max       |
| 1                                   | 2  | 3               | 4                 | 5              | 6   | 7          | 8         |
| <b>Змістовий модуль 1.</b>          |  |                 |                   |                |     |            |           |
| Обов'язкова робота:                 |  |                 |                   |                |     |            |           |
| 1.                                  | - опрацювання окремих питань тем;        | 10              | 3                 | 1              | 1   | 3          | 3         |
| 2.                                  | - тестування в moodle;                   | 10              | 1                 | 2              | 3   | 2          | 3         |
| Індивідуальна робота:               |  |                 |                   |                |     |            |           |
| 3.                                  | - індивідуальне завдання;                | x               | x                 | x              | x   | x          | x         |
| 4.                                  | - підготовка презентацій;                | X               | 1                 | 1              | 2   | 1          | 2         |
| <b>Разом по 1 змістовому модулю</b> |  | <b>20</b>       | x                 | x              | x   | <b>6</b>   | <b>8</b>  |
| <b>Змістовий модуль 2.</b>          |  |                 |                   |                |     |            |           |
| Обов'язкова робота:                 |  |                 |                   |                |     |            |           |
| 1.                                  | - опрацювання окремих питань тем;        | 16              | 3                 | 1              | 1   | 3          | 3         |
| 2.                                  | - тестування в moodle                    | 14              | 1                 | 2              | 3   | 2          | 3         |
| Індивідуальна робота:               |  |                 |                   |                |     |            |           |
| 3.                                  | - підготовка презентацій                 | X               | 1                 | 1              | 2   | 1          | 2         |
| 4.                                  | - підготовка тез доповіді на конференцію | x               | 1                 | 0              | 1   | 0          | 1         |
| 5.                                  | - підготовка наукової статті             | x               | 1                 | 0              | 3   | 0          | 3         |
| <b>Разом по 2 змістовому модулю</b> |  | <b>30</b>       | x                 | x              | x   | <b>6</b>   | <b>12</b> |
| <b>Всього самостійної роботи</b>    |  | <b>50</b>       | x                 | x              | x   | <b>12</b>  | <b>20</b> |

**Завдання до самостійної роботи за темою 1:** Сутність і види податків.

**Завдання 1.** Вкажіть загальнодержавні та місцеві податки і збори:

| Загальнодержавні податки | Місцеві податки |
|--------------------------|-----------------|
|                          |                 |
|                          |                 |
|                          |                 |
|                          |                 |
|                          |                 |
|                          |                 |
| Загальнодержавні збори   | Місцеві збори   |
|                          |                 |
|                          |                 |

**Завдання 2.** Пропонується початок визначених питань з теоретичних та організаційних основ податкової системи, після чого здобувачі вищої освіти продовжують формулювати розпочату думку письмово.

|  |
|--|
| 1. Податком є ...  |
| 2. Збором (платою, внеском) є ...  |
| 3. Податкова система України – це ...  |
| 4. Основна відмінність податку від збору – ...   |
| 5. Під час встановлення податку обов'язково визначаються такі елементи:  |
| 6. Податкове законодавство України ґрунтуються на таких принципах:   |
| 7. Податки виконують одночасно наступні основні функції:   |
| 8. В Україні встановлюються загальнодержавні та місцеві податки та збори.<br>До загальнодержавних податків належать: |
| До місцевих податків належать:   |
| До місцевих зборів належать:   |
| 9. До основних обов'язків платників податків належать:   |
| 10. До основних прав платників податків належать:  |

**Тестові завдання:**

1. *Що з нижченаведеного належить до місцевих податків?*
  - а. податок на прибуток підприємств;
  - б. податок на доходи фізичних осіб;
  - в. податок на майно;
  - г. податок на додану вартість;
2. *Що з нижченаведеного належить до місцевих податків?*
  - а. акцизний податок;
  - б. єдиний податок;
  - в. екологічний податок;
  - г. рентна плата;
3. *Що з нижченаведеного належить до місцевих зборів?*
  - а. туристичний збір;
  - б. мито;
  - в. екологічний податок;
  - г. рентна плата;
4. *Що таке «основні засоби» відповідно до норм Податкового кодексу України?*
  - а. матеріальні активи, що призначаються платником податку для використання у його господарській діяльності, вартість яких перевищує 20000 гривень та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік);
  - б. матеріальні активи, що призначаються платником податку для використання у його господарській діяльності, вартість яких перевищує 2500 гривень та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік);
  - в. матеріальні активи, що призначаються платником податку для використання у його господарській діяльності, вартість яких перевищує 6000 гривень та очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких з дати введення в експлуатацію становить понад один рік (або операційний цикл, якщо він довший за рік);
  - г. нематеріальні активи.
5. *Як називається сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством?*
  - а. фіскальна сума;
  - б. податкове зобов'язання;
  - в. оподатковувані кошти;
  - г. об'єкт оподаткування.

6. Яку назву мають доходи, отримані у вигляді процентів, дивідендів, страхових виплат і відшкодувань, а також роялті?

- а. активні;
- б. пасивні;
- в. валові;
- г. об'єктивні.

7. Яку назву має система заходів, що визначає особливий порядок оподаткування окремих категорій господарюючих суб'єктів?

- а. податкова пільга;
- б. рентна плата;
- в. спеціальний податковий режим;
- г. звільнення від оподаткування.

8. Що не можна вважати підставою для внесення змін до облікових даних платників податків?

- а. інформацію органів державної реєстрації;
- б. інформацію контрагентів платника податків, які є великими платниками податків;
- в. інформацію банків та інших фінансових установ про відкриття (закриття) рахунків платників податків;
- г. дані перевірок платників податків.

9. Хто та коли зобов'язаний надіслати повідомлення про відкриття або закриття рахунка платника податків - юридичної особи чи самозайнятій фізичної особи до контролюючого органу, в якому обліковується платник податків?

- а. платники податків - юридичні особи чи самозайняті фізичні особи у день відкриття/закриття рахунка;
- б. банки та інші фінансові установи у день відкриття/закриття рахунка;
- в. представники Міністерства фінансів України у триденний термін після дня відкриття/закриття рахунка;
- г. представники Міністерства економічного розвитку і торгівлі України у триденний термін після дня відкриття/закриття рахунка.

10. Яка інформація не вноситься до облікової картки фізичної особи - платника податків?

- а. прізвище, ім'я та по батькові;
- б. дата народження;
- в. місце проживання;
- г. сума сплачених податків за останні три роки.

11. Які дані про фізичних осіб не включаються до інформаційної бази Державного реєстру?

- а. національність;
- б. джерела отримання доходів;
- в. об'єкти оподаткування;
- г. сума нарахованих та/або отриманих доходів.

12. Як називається систематичний розподіл вартості основних засобів, інших необоротних та нематеріальних активів протягом строку їх корисного використання (експлуатації)?

- а. аваль;
- б. амортизація;
- в. акцизний податок;
- г. аукціон.

13. Яка з наведених ознак не створює підстав, щоб вважати заборгованість безнадійною?

- а. заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких минув строк позовної давності;
- б. прострочена заборгованість померлої фізичної особи, за відсутності у неї спадкового майна, на яке може бути звернено стягнення;
- в. заборгованість за зобов'язаннями, щодо яких строк позовної давності не минув;
- г. прострочена заборгованість осіб, які у судовому порядку визнані безвісно відсутніми, оголошенні померлими.

14. Великий платник податків – це ...

- а. юридична особа, у якої обсяг доходу за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує 1 млрд грн або загальна сума сплачених до Державного бюджету України податків за такий самий період перевищує 20 млн грн;
- б. юридична особа, у якої обсяг доходу за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує 100 млн грн або загальна сума сплачених до Державного бюджету України податків за такий самий період перевишує 10 млн грн;
- в. юридична особа, у якої обсяг доходу за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевищує 50 мільйонів євро або загальна сума сплачених до Державного бюджету України податків за такий самий період перевишує 1,5 мільйона євро;
- г. юридична особа, у якої обсяг доходу за останні чотири послідовні податкові (звітні) квартали перевишує 250 млн грн або загальна сума сплачених до Державного бюджету України податків за такий самий період перевишує 7 млн грн.

15. Яку назву має принцип податкового законодавства, згідно з яким кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені податки та збори, платником яких вона є відповідно до положень Податкового Кодексу України?

- а. загальність оподаткування;
- б. соціальна справедливість;
- в. рівність усіх платників перед законом;
- г. фіскальна достатність;

16. Яку назву має принцип податкового законодавства, згідно з яким до всіх платників податків незалежно від соціальної, расової, національної,

*релігійної принадлежності, форми власності юридичної особи, громадянства фізичної особи, місця походження капіталу забезпечується однаковий підхід?*

а. рівність усіх платників перед законом;

б. фіscalна достатність;

в. загальність оподаткування;

г. соціальна справедливість;

*17. Яку назву має принцип податкового законодавства, згідно з яким встановлення податків та зборів відбувається з урахуванням необхідності досягнення збалансованості витрат бюджету з його надходженнями?*

а. фіiscalна достатність;

б. загальність оподаткування;

в. соціальна справедливість;

г. рівність усіх платників перед законом;

*18. Яку назву має принцип податкового законодавства, згідно з яким установлення податків та зборів відбувається відповідно до платоспроможності платників податків?*

а. соціальна справедливість;

б. рівність усіх платників перед законом;

в. фіiscalна достатність;

г. загальність оподаткування;

*19. Яку назву має принцип податкового законодавства, згідно з яким установлюються тільки ті податки та збори, обсяг надходжень від сплати яких до бюджету значно перевищує витрати на їх адміністрування?*

а. економічність оподаткування;

б. нейтральність оподаткування;

в. рівномірність та зручність сплати;

г. єдиний підхід до встановлення податків та зборів.

*20. Яку назву має принцип податкового законодавства, згідно з яким зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки?*

а. стабільність;

б. нейтральність оподаткування;

в. загальність оподаткування;

г. єдиний підхід до встановлення податків та зборів.

### ***Відповіді***

|    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |
|----|----|----|----|----|----|----|----|----|----|
| 1  | 2  | 3  | 4  | 5  | 6  | 7  | 8  | 9  | 10 |
|    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |
| 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 | 18 | 19 | 20 |
|    |    |    |    |    |    |    |    |    |    |

### **Тематика для презентацій:**

1. Економічна суть податків та їх роль в економічній системі держави.
2. Етапи становлення і розвитку податкової системи України.
3. Поняття податків, їх призначення та основні ознаки.
4. Ставки податків: види та характеристика.
5. Основні засади податкового законодавства України.
6. Види податків та зборів.
7. Основні загальнодержавні податки і збори.
8. Основні місцеві податки і збори.
9. Обов'язки платника податків.
10. Права платника податків.

### **Завдання до самостійної роботи за темою 2: Організація податкової системи України**

**Завдання 1.** Пропонується початок визначених питань з теоретичних та організаційних основ податкової системи, після чого здобувачі вищої освіти продовжують формулювати розпочату думку письмово.

|  |
|--|
| 1. Податковий кодекс України регулює відносини, що виникають у сфері ... |
| 2. Державна податкова справа - сфера діяльності ...                      |
| 3. Податкове законодавство України складається з ...                     |
| 4. Об'єктом оподаткування можуть бути ...                                |
| 5. Базою оподаткування визнаються ...                                    |
| 6. Одиноцею виміру бази оподаткування визнається ...                     |
| 7. Ставкою податку визнається ...  |
| Базовою (основною) ставкою податку визначається ...                      |
| Граничною ставкою податку визнається ...                                 |
| Абсолютною (специфічною) є ставка ...                                    |
| Відносною (адвалорною) визнається ...                                    |
| 9. Обчислення суми податку здійснюється шляхом ...                       |
| 10. Сроком сплати податку та збору визнається ...                        |

**Завдання 2.** З'ясуйте та вкажіть, чи є правильними представлені твердження.

| № | Твердження  | Так | Ні |
|---|---|-----|----|
| 1 | Загально-державні податки та збори встановлюються ПКУ і не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законами і є обов'язковими на всій території України   |     |    |
| 2 | Місцеві податки та збори встановлюються ПКУ і не можуть встановлюватися або змінюватися іншими законами і є обов'язковими на всій території України   |     |    |
| 3 | Об'єктом оподаткування можуть бути майно, товари, дохід (прибуток) або його частина, обороти з реалізації товарів (робіт, послуг), операції з постачання товарів (робіт, послуг) та інші об'єкти визначення податковим законодавством, з наявністю яких податкове законодавство пов'язує виникнення у платника податкового обов'язку. |     |    |
| 4 | База оподаткування – це лише вартісний вираз об'єкта оподаткування до якого застосовується податкова ставка і який використовується для встановлення розміру податкового зобов'язання   |     |    |
| 5 | Гранична ставка податку – це максимальний розмір ставки за певним податком  |     |    |

### **Тестові завдання:**

1. *Що не входить до складу податкового законодавства України?*
  - а. Конституція України;
  - б. митний кодекс України;
  - в. податковий кодекс України;
  - г. кодекс України про адміністративні правопорушення.
2. *Що таке «податкова система»?*
  - а. сукупність загальнодержавних та місцевих податків та зборів;
  - б. сукупність загальнодержавних податків та зборів;
  - в. сукупність місцевих податків та зборів;
  - г. сукупність платників податків та контролюючих органів.
3. *З якого моменту починається застосування нових податкових пільг?*
  - а. з наступного бюджетного року;
  - б. з наступного місяця;
  - в. з наступного бюджетного кварталу;
  - г. з моменту прийняття цих податкових пільг;
4. *Що таке «податок»?*
  - а. обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що спрямляється з платників відповідно до Податкового Кодексу України;
  - б. обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що спрямляється з платників, з умовою отримання ними спеціальної вигоди;

в. система заходів, що визначає особливий порядок оподаткування окремих категорій господарюючих суб'єктів;

г. вексельне поручительство, згідно з яким банк бере на себе відповіальність перед векселедержателем за виконання векселедавцем оплати податкового векселя, яке оформляється шляхом проставлення гарантійного напису банку на кожному примірнику податкового векселя;

5. *Що таке «збір (плата, внесок)»?*

а. обов'язковий платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників, з умовою отримання ними спеціальної вигоди;

б. система заходів, що визначає особливий порядок оподаткування окремих категорій господарюючих суб'єктів;

в. вексельне поручительство, згідно з яким банк бере на себе відповіальність перед векселедержателем за виконання векселедавцем оплати податкового векселя, яке оформляється шляхом проставлення гарантійного напису банку на кожному примірнику податкового векселя;

г. обов'язковий, безумовний платіж до відповідного бюджету, що справляється з платників відповідно до Податкового Кодексу України.

6. *Що з ніжченаведеного належить до місцевих податків?*

а. податок на прибуток підприємств;

б. податок на доходи фізичних осіб;

в. єдиний податок;

г. податок на додану вартість;

7. *Що з ніжченаведеного належить до місцевих зборів?*

а. єдиний податок;

б. екологічний податок;

в. туристичний збір;

г. акцизний податок;

8. *Що з ніжченаведеного належить до місцевих зборів?*

а. збір за місця для паркування транспортних засобів;

б. мито;

в. екологічний податок;

г. рентна плата.

*Відповіді*

|   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
|   |   |   |   |   |   |
| 7 | 8 |   |   |   |   |
|   |   |   |   |   |   |

### ***Тематика для презентацій:***

1. Контролюючі органи та органи стягнення.
2. Умови повернення помилково та надміру сплачених грошових зобов'язань.
3. Податкова консультація та податкове повідомлення-рішення та податкова вимога, їх відкликання.
4. Сфера дії Податкового кодексу України.
5. Внесення змін до Податкового кодексу України.
6. Склад податкового законодавства України.
7. Права контролюючих органів.
8. Структура Податкового кодексу України.

***Завдання до самостійної роботи за темою 3:*** Державна фіскальна служба України.

***Завдання 1.*** Пропонується початок визначених питань з теоретичних та організаційних основ Державної фіскальної служби України, після чого здобувачі вищої освіти продовжують формулювати розпочату думку письмово.

1. Керівництво ДФСУ складається з ...

2. Основні завдання ДФСУ – це ...

3. Основні функції ДФСУ – це ...

4. Структура ДФСУ складається з ...

5. До апарату ДФСУ включаються ...

6. До територіальних органів ДФСУ включаються ...

***Завдання до самостійної роботи за темою 4:*** Податковий менеджмент

***Завдання 1.*** Пропонується початок визначених питань з теоретичних та організаційних основ адміністрування податків і зборів, після чого здобувачі вищої освіти продовжують формулювати розпочату думку письмово.

1. Контролюючими органами у сфері оподаткування є ...

2. Органами стягнення у сфері оподаткування є ...

3. Податкова декларація, розрахунок – це ...

|  |
|--|
| 4. Платник податку на прибуток подає разом з відповідною податковою декларацією ...<br>окрім ...   |
| 5. Форма податкової декларації встановлюється ...  |
| 6. Відповіальність за неподання, порушення порядку заповнення документів податкової звітності, порушення строків їх подання контролюючим органам, недостовірність інформації, наведеної у зазначених документах, несуть: |
| 7. Обов'язкові реквізити - це ...  |
| 8. Податкова декларація подається за вибором платника податків, якщо інше не передбачено цим Кодексом, в один із таких способів:   |

**Завдання 2.** Заповніть елементи табл. 4.1, в якій представлено податкові періоди подання податкової декларації.

**Таблиця 4.1 Податкові періоди подання податкової декларації**

| Базовий звітний період  | Термін подання  |
|---|---|
| Календарний місяць  |   |
|   | Протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем звітного (податкового) кварталу (півріччя) |
| Календарний рік   |   |
|   | До 1 травня р., що настає за звітним, крім випадків, передбачених розділом IV ПКУ                                 |
| Календарний рік для платників податку на доходи фізичних осіб — підприємців |   |

## **Завдання до самостійної роботи за темою 5: Податковий компроміс**

### **Тестові завдання:**

- 1. На які операції розповсюджується дія податкового компромісу?**
  - а. виключно на факти заниження податкових зобов'язань з податку на додану вартість (у зв'язку із завищеннем податкового кредиту) та податку на прибуток (у зв'язку із завищеннем витрат, що враховуються при визначенні об'єкта оподаткування);
  - б. виключно на факти заниження податкових зобов'язань з єдиного податку;
  - в. виключно на факти заниження податкових зобов'язань з фіксованого сільськогосподарського податку;
  - г. виключно на факти заниження податкових зобов'язань з єдиного соціального внеску.
- 2. Який вид відповідальності не вважається юридичним відповідно до вимог Податкового кодексу України?**
  - а. фінансова;
  - б. кримінальна;
  - в. адміністративна;
  - г. економічна.
- 3. В якому розмірі платником податків сплачуються податкові зобов'язання до бюджету згідно із процедурою податкового компромісу?**
  - а. у розмірі 5 відсотків від суми заниження податкового зобов'язання;
  - б. у розмірі 15 відсотків від суми заниження податкового зобов'язання;
  - в. у розмірі 25 відсотків від суми заниження податкового зобов'язання;
  - г. у розмірі 55 відсотків від суми заниження податкового зобов'язання.
- 4. Чи проводяться перевірки контролюючими органами щодо податку на прибуток підприємств та/або ПДВ за уточненими операціями у наступних періодах у разі досягнення податкового компромісу?**
  - а. так, проводяться;
  - б. інколи проводяться;
  - в. за рішенням контролюючих органів;
  - г. ні, не проводяться;
- 5. Як довго триває процедура досягнення податкового компромісу?**
  - а. не більше 10 календарних днів з дня, наступного за днем подання уточнюючого розрахунку;
  - б. не більше 20 календарних днів з дня, наступного за днем подання уточнюючого розрахунку;
  - в. не більше 30 календарних днів з дня, наступного за днем подання уточнюючого розрахунку;
  - г. не більше 70 календарних днів з дня, наступного за днем подання уточнюючого розрахунку;

**Відповіді на тестові завдання:**

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
|---|---|---|---|---|
|   |   |   |   |   |

**Завдання до самостійної роботи за темою 6:** Податок на прибуток підприємств

**Задача 1.** Приватне підприємство «Держ-Буд» є платником податку на додану вартість і податку на прибуток. За 1 квартал 2020 р. на підприємстві відбулися наступні господарські операції:

1. Купили 150 кг. цукерок для подальшого продажу від підприємства – платника ПДВ за ціною 100,00 грн / 1 кг., у т.ч. ПДВ.
2. За отриманий товар з поточного рахунку перерахована вся сума заборгованості.
3. Реалізовано 135 кг. цукерок покупцям – неплатникам ПДВ за ціною 135,00 грн / 1 кг., у т.ч. ПДВ.
4. Отримано оплату за реалізований товар у повному обсязі.
5. Отримано передоплату від підприємства-платника ПДВ в сумі 300,00 грн, у т. ч. ПДВ за майбутню поставку товару.
6. Нараховано і виплачено дивіденди засновнику-юридичній особі на загальну суму 500,00 грн.

**Необхідно:** визначити фінансовий результат до оподаткування. Визначити суму податку на прибуток, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету. Визначити суму ПДВ, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету.

**Задача 2.** Приватне підприємство «Держ-Буд» є платником податку на додану вартість і податку на прибуток. За 1 квартал 2020 р. за результатами господарських операцій зафіковано наступне:

1. Податкові зобов'язання – 20500 грн.
2. Дохід – 50000 грн.
3. Податковий кредит – 18590 грн.
4. Транспортні витрати – 1000 грн.
5. Собівартість реалізованої продукції – 39500 грн.
6. Податкові різниці – +1500 грн.

**Необхідно:** визначити фінансовий результат до оподаткування. Визначити суму податку на прибуток, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету. Визначити суму ПДВ, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету.

**Задача 3.** Приватне підприємство «Буд-Олд» є платником податку на додану вартість і податку на прибуток. За 1 квартал 2020 р. на підприємстві відбулися наступні господарські операції:

1. Перераховано аванс ТОВ «А» в сумі 50000,00 грн, в т. ч. ПДВ.

2. Купили 500 кг. цукерок для подальшого продажу від підприємства – платника ПДВ ТОВ «А» за ціною 105,00 грн / 1 кг., у т.ч. ПДВ.

3. За отриманий товар з поточного рахунку перерахована вся сума заборгованості.

4. Реалізовано 435 кг. цукерок покупцям – неплатникам ПДВ за ціною 135,00 грн / 1 кг., у т.ч. ПДВ.

5. Отримано оплату за реалізований товар у повному обсязі.

6. Отримано передоплату від підприємства-платника ПДВ в сумі 600,00 грн, у т. ч. ПДВ за майбутню поставку товару.

**Необхідно:** визначити фінансовий результат до оподаткування. Визначити суму податку на прибуток, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету. Визначити суму ПДВ, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету.

**Задача 4.** Приватне підприємство «Буд-Олд» є платником податку на додану вартість і податку на прибуток. За 1 квартал 2020 р. за результатами господарських операцій зафіксовано наступне:

1. Податкові зобов'язання – 19800 грн.

2. Дохід – 55000 грн.

3. Податковий кредит – 20900 грн.

4. Адміністративні витрати – 2000 грн.

5. Собівартість реалізованої продукції – 42500 грн.

6. Податкові різниці – +2500 грн.

**Необхідно:** визначити фінансовий результат до оподаткування. Визначити суму податку на прибуток, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету. Визначити суму ПДВ, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету.

**Задача 5.** Приватне підприємство «Трейд-Ойл» є платником податку на додану вартість і податку на прибуток. За 1 квартал 2020 р. за результатами господарських операцій зафіксовано наступне:

1. Податкові зобов'язання – 13600 грн.

2. Дохід – 45000 грн.

3. Податковий кредит – 12400 грн.

4. Витрати – 30000 грн.

5. Податкові різниці +7500 грн.

**Необхідно:** визначити фінансовий результат до оподаткування. Визначити суму податку на прибуток, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету. Визначити суму ПДВ, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету.

### **Тестові завдання:**

1. За який період звітують платники податку на прибуток підприємств?

- а. календарний квартал, півріччя, рік;

б. місяць;

в. кожні 20 днів;

г. кожні 10 днів.

2. *Основна ставка податку на прибуток підприємств становить:*

а. 20 %

б. 18 %

в. 21 %

г. 16 %.

3. *Вкажіть, які суми не включаються до складу доходів звітного періоду при розрахунку податку на прибуток підприємств?*

- а. суми попередньої оплати та авансів в рахунок оплати товарів, виконання робіт, наданих послуг;
- б. доходи від операцій операційної оренди;
- в. дохід за операціями в іноземній валюті, у тому числі дохід від курсової різниці;
- г. доходи від реалізації послуг резидентам.

4. *Що є об'єктом оподаткування податку на прибуток?*

- а. операції платників податків із продажу товарів на митній території України;
- б. реалізації вироблених в Україні підакцизних товарів;
- в. виручка суб'єкта господарювання;
- г. прибуток із джерелом походження з України та за її межами, який визначається шляхом коригування (збільшення або зменшення) фінансового результату до оподаткування (прибутку або збитку), визначеного у фінансовій звітності підприємства відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень розділу III Податкового кодексу України.

5. *Вкажіть, які суми не включають до складу витрат звітного періоду при розрахунку податку на прибуток підприємств?*

- а. витрати операційної діяльності;
- б. собівартість реалізованих товарів (виконаних робіт, наданих послуг);
- в. суми попередньої (авансової) оплати товарів, робіт, послуг;
- г. відсотки за користування кредитами банків.

6. *За якої умови об'єкт оподаткування податком на прибуток може визначатися без коригування фінансового результату до оподаткування на усі різниці?*

- а. за рішенням керівника підприємства;
- б. коли у платників податку річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період, не перевищує сорока мільйонів гривень;
- в. коли у платників податку річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за правилами

- бухгалтерського обліку за останній річний звітний (податковий) період, не перевищує двадцяти мільйонів гривень;
- г. правильна відповідь відсутня.
7. Які податкові різниці можуть виникати за рахунок різних вартісних оцінок необоротних активів і за рахунок різних строків корисного використання?
- різниці, які виникають при формуванні резервів;
  - різниці, що виникають при здійсненні фінансових операцій;
  - різниці, які виникають при нарахуванні амортизації;
  - всі відповіді неправильні.
8. Назвіть джерело сплати податку на прибуток:
- чистий прибуток;
  - податковий кредит;
  - кошти резервного фонду підприємства;
  - всі відповіді правильні.
9. Об'єкт оподаткування податком на прибуток визначається:
- шляхом коригування фінансового результату до оподаткування на податкові різниці;
  - дохід – витрати;
  - дохід – витрати – амортизація;
  - всі відповіді є вірними.
10. Які строки корисного використання об'єкта основних засобів необхідно використовувати у разі, коли вони в бухгалтерському обліку є більшими, ніж ті, що встановлені Податковим кодексом України в якості мінімально допустимих?
- стоки корисного використання, встановлені в бухгалтерському обліку;
  - мінімально допустимі строки корисного використання, встановлені в Податковому кодексі України;
  - середні строки корисного використання між бухгалтерськими та податковими строками;
  - за бажанням платника податку.

**Відповіді на тестові завдання:**

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|
|   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |

**Завдання до самостійної роботи за темою 7:** Податок на додану вартість.

**Задача 1.** Приватне підприємство «Крам» є платником податку на додану вартість. За березень 201\_\_ р. на підприємстві відбулись наступні господарські операції:

1. Оприбутковано 100 шт. стільців від підприємства – платника ПДВ за ціною 500,00 грн / 1 шт., у т.ч. ПДВ.

2. За отриманий товар з поточного рахунку перерахована вся сума заборгованості.

3. Реалізовано 80 шт. стільців покупцям – неплатникам ПДВ за ціною 700,00 грн / 1 шт., у т.ч. ПДВ.

4. Отримано оплату за реалізований товар у повному обсязі.

5. Отримано передоплату від підприємства-платника ПДВ в сумі 5500,00 грн, у т.ч. ПДВ за майбутню поставку товару.

**Необхідно:** визначити суму податку на додану вартість, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету.

**Задача 2.** Товариство з обмеженою відповідальністю «Схід-М» є платником податку на додану вартість. За березень 201\_\_ р. на підприємстві відбулися наступні господарські операції:

1. Перераховано аванс на користь підприємства – платника ПДВ «А» на загальну суму 100000,00 грн, у т.ч. ПДВ за майбутню поставку товарів.

2. Оприбутковано 110 шт. полицеь від підприємства – платника ПДВ «А» за ціною 100,00 грн / 1 шт., у т.ч. ПДВ.

3. За отриманий товар з поточного рахунку перерахована вся сума заборгованості на користь підприємства «А».

4. Реалізовано 90 шт. полицеь покупцям, у т.ч. 45 шт. – неплатникам ПДВ за ціною 150,00 грн / 1 шт., у т.ч. ПДВ.

5. Отримано 50 % від загальної суми заборгованості покупців за реалізований товар.

**Необхідно:** визначити суму податку на додану вартість, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету.

**Задача 3.** Товариство з обмеженою відповідальністю «Захід-М» є платником податку на додану вартість. За березень 201\_\_ р. на підприємстві відбулися наступні господарські операції:

1. Перераховано аванс на користь підприємства – платника ПДВ «А» на загальну суму 100000,00 грн, у т.ч. ПДВ за майбутню поставку товарів.

2. Перераховано аванс на користь підприємства – неплатника ПДВ «Б» на загальну суму 10000,00 грн за майбутню поставку товарів.

3. Оприбутковано 12 т сої від підприємства – платника ПДВ «А» за ціною 9300,00 грн / 1 т, у т.ч. ПДВ.

4. Оприбутковано 1 т сої від підприємства – неплатника ПДВ «Б» за ціною 9200,00 грн / 1 т.

5. За отриманий товар з поточного рахунку перерахована вся сума заборгованості на користь підприємств «А» і «Б».

6. Реалізовано 13 т сої покупцям-платникам ПДВ за ціною 9000 грн, у т.ч. ПДВ.

**Необхідно:** визначити суму податку на додану вартість, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету.

**Завдання 4.** Приватне підприємство «Вересень» є платником податку на додану вартість. За березень 201\_\_ р. на підприємстві відбулись наступні господарські операції:

1. Перераховано аванс на користь підприємства – платника ПДВ «А» на загальну суму 200000,00 грн, у т.ч. ПДВ за майбутню поставку товарів.

2. Перераховано аванс на користь підприємства – неплатника ПДВ «Б» на загальну суму 10000,00 грн за майбутню поставку товарів.

3. Оприбутковано 15,5 т пшениці 2 класу за ціною 4430,00 грн, у т.ч. ПДВ / 1 т, та 14,5 т ячменя за ціною 3800,00 грн, у т.ч. ПДВ / 1 т. від підприємства – платника ПДВ «А».

4. Оприбутковано 1,2 т пшениці 2 класу за ціною 4450,00 грн / 1 т, у т.ч. ПДВ та 1,5 т ячменя за ціною 3810,00 грн / 1 т. від підприємства «Б».

5. За отриманий товар з поточного рахунку перерахована вся сума заборгованості на користь підприємств «А» і «Б»

6. Реалізовано 15 т пшениці 2 класу покупцям-платникам ПДВ за ціною 4600,00 грн, у т.ч. ПДВ / 1 т та 14,0 т ячменя за ціною 3900,00 грн, у т.ч. ПДВ / 1 т.

**Необхідно:** визначити суму податку на додану вартість, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету.

**Завдання 5.** Товариство з обмеженою відповідальністю «Обрій» є платником податку на додану вартість. За березень 201\_\_ р. на підприємстві відбулись наступні господарські операції:

1. Оприбутковано МШП від підприємства – неплатника ПДВ на загальну суму 1500,00 грн.

2. Перераховано передоплату підприємству – неплатнику ПДВ «А» на загальну суму 6000,00 грн.

3. Отримано товари від підприємства – неплатника ПДВ «А» на загальну суму 9000,00 грн.

4. Реалізовано товари, отримані в операції № 3, підприємству – неплатнику ПДВ на загальну суму 11000,00 грн.

5. Отримано передоплату від підприємства – платника ПДВ «Б» на загальну суму 2000,00 грн.

**Необхідно:** визначити суму податку на додану вартість, яку підприємство зобов'язано сплатити до бюджету.

### **Тестові завдання:**

1. Яка з формул розрахунку ПДВ є вірною?
  - а. податковий кредит – податкові зобов'язання;
  - б. податкові зобов'язання – податковий кредит;
  - в. податкові зобов'язання – виплати субсидії;
  - г. податковий кредит – виплата зарплати.
2. На якому з рахунків ведеться облік ПДВ?

- а. активно-пасивному 641;
- б. активному 641;
- в. пасивному 641;
- г. активно-пасивному 65.

3. *При реалізації товарів датою виникнення податкового зобов'язання з ПДВ є:*

- а. дата зарахування коштів на рахунок від покупців;
- б. дата відвантаження товарів (виконання робіт, надання послуг);
- в. одна з перших подій, що сталася раніше: дата зарахування коштів на рахунок або дата відвантаження товарів;
- г. дата звітування.

4. *Датою виникнення податкового зобов'язання з ПДВ є:*

- а. дата зарахування коштів на рахунок від покупців;
- б. дата відвантаження товарів (виконання робіт, надання послуг);
- в. одна з перших подій, що сталася раніше: дата зарахування коштів на рахунок або дата відвантаження товарів;
- г. остання подія, яка підтверджує виконання умов угоди.

5. *Суми ПДВ, сплачені платником податку у звітному періоді у зв'язку з придбанням основних засобів, що підлягають амортизації:*

- а. включаються до складу податкового кредиту, незалежно від строків введення в експлуатацію;
- б. не включаються до складу податкового кредиту;
- в. включаються до складу податкового кредиту, залежно від строків введення в експлуатацію;
- г. вірної відповіді немає.

6. *Основна ставка ПДВ складає:*

- а. 20%;
- б. 17%;
- в. 3,6%;
- г. 15%.

7. *Отримана податкова накладна підтверджує:*

- а. виникнення податкового зобов'язання;
- б. сплату податку до бюджету;
- в. відшкодування суми з бюджету;
- г. виникнення права на податковий кредит.

8. *Податкову накладну повинна підписати посадова особа:*

- а. підприємства-продавця;
- б. підприємства-покупця;
- в. обох підприємств;
- г. відповідно до угоди між підприємствами.

9. *Датою виникнення податкового кредиту з ПДВ є:*

- а. дата перерахування коштів постачальникам;
- б. дата отримання товарів (виконання робіт, надання послуг);

- в. одна з перших подій, що сталася раніше: дата перерахування коштів або дата отримання товарів;  
 г. остання подія, яка підтверджує виконання умов угоди.

*10. Виписана податкова накладна підтверджує:*

- а. виникнення податкового зобов'язання;  
 б. сплату податку до бюджету;  
 в. відшкодування суми з бюджету;  
 г. виникнення права на податковий кредит.

***Відповіді на тестові завдання:***

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|
|   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |

***Завдання до самостійної роботи за темою 8: Акцизний податок***

**Задача 1.** Собівартість 1 пляшки горілки (0,7 л, 40%) для підприємства-виробника становить 56 грн., розрахунковий прибуток на 1 пляшку – 10 грн. Визначити ціну реалізації 1 пляшки горілки, суму АП і ПДВ (ставка АП – 126,96 грн. за 1 л 100% спирту).

**Задача 2.** Підприємство ввозить на митну територію України 2 тис. пляшок лікеру (0,5 л, 30 %), контрактна вартість якої становить 8 тис. дол. США. Визначити суму сплати ПДВ, якщо ставка мита – 5 євро за 1 л 100 % спирту, ставка АП – 126,96 грн. за 1 л 100 % спирту, курс євро – 29 грн., курс долара – 26 грн.

**Задача 3.** Собівартість 1 пляшки горілки (0,5 л, 40 %) для підприємства-виробника становить 35 грн., розрахунковий прибуток на 1 пляшку – 10 грн. Визначити ціну реалізації 1 пляшки горілки, суму АП і ПДВ (ставка АП – 126,96 грн. за 1 л 100 % спирту).

**Задача 4.** Собівартість 1 пляшки абсенту (0,7 л, 60 %) для підприємства-виробника становить 42 грн., розрахунковий прибуток на 1 пляшку – 12 грн. Визначити ціну реалізації 1 пляшки абсенту, суму АП і ПДВ (ставка АП – 126,96 грн. за 1 л 100 % спирту).

**Задача 5.** Розрахувати належну до сплати в бюджет суму акцизного податку. *Вихідні дані:* Підприємством-виробником реалізовано 600 кг дизельного палива за умов мінімальної ставки податку 60 євро за 1000 кг дизпалива та 10 % до обороту з ціни реалізації (без ПДВ). Офіційний курс НБУ 1 липня ( на перший день кварталу) за 1 євро — 11,98 грн, на 30 вересня поточного року — 12,01 грн. Ціна реалізації 1000 кг палива (без ПДВ та акцизного податку) склала у вересні 2800 грн.

**Задача 6.** Подавши до ДФС України розрахунок акцизного податку, підприємство задекларувало до сплати у Державний бюджет акцизного податку в сумі 1675 грн. Чи вірно визначена сума податкових зобов'язань з акцизного податку? *Вихідні дані:* У підприємства-виробника фактичні обсяги реалізації сигарет з фільтром склали за місяць 90 000 штук. Ставка акцизного податку з 1000 штук складає 45 грн. Оборот з продажу сигарет за максимальними роздрібними цінами (без ПДВ та АЗ) становить 8000 грн. Ставка акцизного податку у відсотках 16,0 % від обороту з реалізації, обчисленого за максимальною роздрібною ціною.

**Тестові завдання:**

1. *Що не належить до підакцизних товарів?*
  - а. спирт етиловий, алкогольні напої;
  - б. тютюнові вироби;
  - в. лікарські засоби;
  - г. електрична енергія.
2. *Яких ставок з акцизного податку не існує?*
  - а. адвалорних;
  - б. специфічних;
  - в. граничних;
  - г. адвалорних і специфічних одночасно.
3. *Коли виникають податкові зобов'язань щодо підакцизних товарів (продукції), вироблених на митній території України?*
  - а. при виробленні продукції;
  - б. при їх реалізації особою, яка їх виробляє;
  - в. при складані відповідного акту;
  - г. при вироблені підакцизних товарів.
4. *Який строк сплати акцизного податку?*
  - а. протягом 20-ти календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку подачі декларації;
  - б. протягом 15-ти календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку подачі декларації;
  - в. протягом 10-ти календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку подачі декларації;
  - г. протягом 7-ми календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку подачі декларації.
5. *Які види товарів не оподатковуються акцизним збором?*
  - а. пиво і алкогольні напої;
  - б. автомобілі;
  - в. хурма й товари розкошів;
  - г. тютюнові вироби.

***Відповіді на тестові завдання:***

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
|---|---|---|---|---|
|   |   |   |   |   |

***Завдання до самостійної роботи за темою 9: Мито***

**Задача 1.** У звітному періоді підприємство реалізувало імпортний товар на загальну суму 800 тис. грн. Митна вартість імпортного товару становила 20 тис. дол. США. Курс долара – 26 грн. Також у даному періоді підприємство надало аудиторських послуг на загальну суму 9,6 тис. грн. (з ПДВ), матеріальна складова собівартості при цьому склала 6 тис. грн. Визначити суму ПДВ до сплати.

**Задача 2.** Підприємство ввозить на митну територію України 2 тис. пляшок лікеру (0,5 л, 30 %), контрактна вартість якої становить 4 тис. дол. США. Визначити АП та ПДВ, якщо ставка мита – 5 євро за 1 л 100 % спирту, ставка АП – 126,96 грн. за 1 л 100 % спирту, курс євро – 29 грн., курс долара – 26 грн. 2. Підприємство ввозить на митну територію України 1 тис. пляшок горілки (0,5 л, 40 %), контрактна вартість якої становить 2200 євро. Визначити суму АП та ПДВ, якщо ставка мита – 6 євро за 1 л 100 % спирту, ставка АП – 126,96 грн. за 1 л 100 % спирту, курс євро – 29 грн.

***Тестові завдання:***

1. *Які види мита в Україні не застосовуються?*
  - а. ввізне мито;
  - б. вивізне мито;
  - в. сезонне мито;
  - г. індивідуальне мито.
2. *Хто не є платниками мита?*
  - а. суб'екти господарської діяльності, які здійснюють діяльність, спрямовану на отримання прибутку на території України;
  - б. особа, яка ввозить товари на митну територію України чи вивозить товари з митної території України;
  - в. особа, на адресу якої надходять товари, що переміщаються (пересилаються) у міжнародних поштових або експрес-відправленнях, несупроводжуваному багажі, вантажних відправленнях;
  - г. особа, на яку покладається обов'язок дотримання вимог митних режимів, які передбачають звільнення від оподаткування митом, у разі порушення таких вимог.

3. *Що не є об'єктами оподаткування митом?*
- товари, митна вартість яких перевищує еквівалент 150 євро, що ввозяться на митну територію України або вивозяться за межі митної території України підприємствами;
  - товари, що ввозяться (пересилаються) на митну територію України в обсягах, які підлягають оподаткуванню митними платежами відповідно до розділу XII ПКУ, а також розділів V та VI Податкового кодексу України;
  - товари, транспортні засоби, що реалізуються відповідно до статті 243 ПКУ;
  - загальний місячний (річний) оподаткований дохід.
4. *Яка дата виникнення податкових зобов'язань із сплати мита у разі ввезення товарів на митну територію України чи вивезення товарів з митної території України?*
- дата подання органу доходів і зборів митної декларації для митного оформлення або дата нарахування такого податкового зобов'язання органом доходів і зборів;
  - податковий звітний рік;
  - дата ввезення товарів на територію України;
  - правильна відповідь а та б.
5. *Що є базою оподаткування митом для товарів, на які законом встановлено адвалорні ставки мита?*
- кількість таких товарів у встановлених законом одиницях виміру;
  - митна вартість товарів;
  - первинна вартість товарів;
  - справедлива вартість товарів.
6. *Які види ставок мита не застосовуються в Україні?*
- адвалорна;
  - специфічна;
  - кумулятивна;
  - комбінована, що складається з адвалорної та специфічної ставок мита.
7. *Як здійснюється ввезення товарів на митну територію України поза тарифними квотами?*
- без зниження ставок ввізного мита;
  - зі знижкою ставок ввізного мита;
  - з підвищеннем ставок ввізного мита;
  - з використанням тарифних пільг.
8. *Як сплачується мито при наданні Україною гуманітарної допомоги, яка вивозиться за межі митної території України?*
- звільняється від сплати вивізного мита;
  - частково звільняється від сплати вивізного мита;
  - тимчасово звільняється від сплати вивізного мита;
  - сплачується за звичайною ставкою.

9. Як сплачується мито при ввезенні на митну територію України наукового, лабораторного і дослідницького обладнання?

- а. сплачується за звичайною ставкою
- б. частково звільняється від сплати вивізного мита;
- в. тимчасово звільняється від сплати вивізного мита;
- г. звільняється від сплати вивізного мита.

10. Яку назву має митний режим, відповідно до якого іноземні товари під митним контролем знищуються або приводяться у стан, який виключає можливість їх використання, з умовним повним звільненням від оподаткування митними платежами, установленими на імпорт цих товарів, та без застосування заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності?

- а. знищення або руйнування;
- б. відмова на користь держави;
- в. переробка за межами митної території;
- г. імпорт.

**Відповіді на тестові завдання:**

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|
|   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |

**Завдання до самостійної роботи за темою 10:** Податок на доходи фізичних осіб. Оподаткування пасивних доходів

**Задача 1.** Оклад працівника становить 7000 грн. Він має трьох дітей віком до 18 років і є Героєм України. Визначити суму ПДФО, яку сплачує працівник.

**Задача 2.** Іванов С.Я., що є резидентом України, одержує зарплату в сумі 6500 грн. У нього на утриманні двоє дітей віком 9 років і 15 років. Іванов є батьком-одинаком та чорнобильцем II категорії. Визначити суму, яку отримує працівник на руки.

**Задача 3.** Працівник є самотнім батьком 3-річної і 5-річної дітей, отримує заробітну плату в розмірі 3000 грн. За підсумками місяця йому нарахована премія 300 грн. Визначити суму, яку отримає працівник на руки.

**Задача 4.** Працівник отримує зарплату 5000 грн. Має також доплату за стаж розмірі 30 %. В поточному місяці йому нараховано премію в сумі 1000 грн. Працівник є батьком чотирьох дітей віком до 18 років. Визначити суму, яку отримає працівник на руки.

**Задача 5.** Оклад працівника становить 3050 грн. Він має двох дітей віком до 18 років і є Героєм України. Визначити, яку суму отримує працівник на руки.

**Тестові завдання:**

1. *Оберіть вірне твердження з нижчеприведених.*
  - а. платник ПДФО має право на податкову знижку за наслідками звітного податкового кварталу;
  - б. платник ПДФО має право на податкову знижку за наслідками звітного податкового місяця. Підстави для нарахування податкової знижки із зазначенням конкретних сум відображаються платником податку у місячній податковій декларації;
  - в. платник ПДФО має право на податкову знижку за наслідками звітного податкового року. Підстави для нарахування податкової знижки із зазначенням конкретних сум відображаються платником податку у річній податковій декларації;
  - г. вірного твердження немає.
2. *Що є базою оподаткування податку на доходи фізичних осіб?*
  - а. загальний оподатковуваний дохід;
  - б. операційні витрати звітного періоду;
  - в. фінансові доходи звітного періоду;
  - г. вірної відповіді немає.
3. *Загальний оподатковуваний дохід – це...*
  - а. фінансовий дохід звітного періоду;
  - б. будь-який дохід, який підлягає оподаткуванню, нарахований (виплачений, наданий) на користь платника податку на доходи фізичних осіб протягом звітного податкового періоду;
  - в. інвестиційний дохід звітного періоду;
  - г. вірної відповіді немає.
4. *Який розмір основної ставки податку на доходи фізичних осіб?*
  - а. 10 % бази оподаткування;
  - б. 15 % бази оподаткування;
  - в. 18 % бази оподаткування;
  - г. 20 % бази оподаткування;
5. *До яких доходів може застосовуватись податкова соціальна пільга?*
  - а. до нарахованого платнику податку місячного доходу у вигляді заробітної плати за одним місцем його нарахування (виплати);
  - б. до нарахованого платнику податку річного доходу за всіма місцями його нарахування (виплати);
  - в. до виплаченого платнику податку річного доходу за основним місцем працевлаштування;
  - г. жодна відповідь не є вірною.
6. *Податок на доходи фізичних осіб – це:*
  - а. загальнодержавний непрямий податок;
  - б. загальнодержавний пряний податок;
  - в. місцевий податок;
  - г. немає правильної відповіді.

7. *Податкова знижка з ПДФО – це:*

- а. сума витрат, на яку дозволяється зменшення суми загального річного оподатковуваного доходу платника податку-резидента;
  - б. сума бюджетної заборгованості перед платником податку на доходи фізичних осіб;
  - в. сума загальних місячних оподатковуваних доходів звітного року, а також іноземних доходів, одержаних платником податку протягом такого року;
  - г. сума витрат оподатковуваних доходів звітного року, одержаних платником податку протягом такого року.
8. *У разі, якщо платник податку на доходи фізичних осіб має право на застосування податкової соціальної пільги з двох і більше підстав:*
- а. податкова соціальна пільга дорівнює сумі пільг, розрахованих за кожною підставою;
  - б. податкова соціальна пільга застосовується один раз з підстави, що передбачає її найбільший розмір;
  - в. податкова соціальна пільга застосовується один раз з підстави, що передбачає її найменший розмір;
  - г. податкова соціальна пільга застосовується один раз у квартал.

***Відповіді на тестові завдання:***

|   |   |   |   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|---|---|---|
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 |
|   |   |   |   |   |   |   |   |

***Завдання до самостійної роботи за темою 11: Екологічний податок***

**Задача 1.** Визначити суму екологічного податку, який справляється за розміщення 123 т надзвичайно небезпечних відходів на звалищі, яке не забезпечує повного виключення забруднення водного об'єкту та за скид хлоридів в обсязі 43 т в озеро.

**Задача 2.** Визначити суму екологічного податку, який справляється за розміщення 5 т помірно небезпечних відходів на відстані 1,5 км від населеного пункту та за скид органічних речовин в обсязі 7 т і завислих речовин в обсязі 4 т в річку.

**Задача 3.** Визначити суму екологічного податку, який справляється за розміщення 60 т мало небезпечних відходів в 29 межах м. Маріуполь.

**Задача 4.** Визначити суму екологічного податку, який справляється за викид сірководню в обсязі 12 т в атмосферне повітря.

**Задача 5.** Визначити суму екологічного податку, який справляється за розміщення 182 т надзвичайно небезпечних відходів на звалищі, яке не забезпечує повного виключення забруднення водного об'єкту.

### **Тестові завдання:**

1. *Хто є платниками екологічного податку?*
  - а. суб'єкти господарювання, які за власним бажанням зареєструвались платниками екологічного податку;
  - б. суб'єкти господарювання, що здійснюють викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення;
  - в. суб'єкти господарювання, які є платниками акцизного податку;
  - г. всі державні підприємства.
2. *Що не є об'єктом та базою оподаткування екологічного податку?*
  - а. обсяги та категорія радіоактивних відходів, що не утворюються внаслідок діяльності суб'єктів господарювання;
  - б. обсяги та види забруднюючих речовин, які викидаються в атмосферне повітря стаціонарними джерелами;
  - в. обсяги та види забруднюючих речовин, які скидаються безпосередньо у водні об'єкти;
  - г. обсяги електричної енергії, виробленої експлуатуючими організаціями ядерних установок (атомних електростанцій).
3. *Який базовий податковий (звітний) період екологічного податку?*
  - а. календарний рік;
  - б. календарний квартал;
  - в. календарний місяць;
  - г. півріччя.
4. *Протягом якого терміну подають податкову декларацію з екологічного податку?*
  - а. протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) року;
  - б. протягом 30 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу;
  - в. протягом 40 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) кварталу;
  - г. протягом 20 календарних днів, що настають за останнім календарним днем податкового (звітного) року.
5. *Протягом якого строку сплачують екологічний податок?*
  - а. протягом 20 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання податкової декларації;
  - б. протягом 15 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання податкової декларації;
  - в. протягом 5 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання податкової декларації;
  - г. протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем граничного строку подання податкової декларації.

***Відповіді на тестові завдання:***

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
|---|---|---|---|---|
|   |   |   |   |   |

***Завдання до самостійної роботи за темою 12: Рентна плата***

**Задача 1.** Визначити суму плати за користування надрами за видобуток бурого вугілля в обсязі 85 тонн, вартістю 45 тис. грн. за тонну. Видобуток здійснено із з техногенних родовищ.

**Задача 2.** Визначити суму плати за користування надрами за видобуток чорних металів загальною вагою 450 тонн, якщо його розрахункова вартість становить 22 тис. грн.

**Задача 3.** Визначити суму збору за спецвикористання води для житлово-комунального підприємства, який у звітному періоді використав 760 тис. л поверхневої води. Підприємство знаходиться у Галичі Івано-Франківської області і використовує води Дністра.

**Задача 4.** Визначити суму збору за спецвикористання води для виробничого підприємства, який у звітному періоді використав 160 тис. л підземної води і 50 тис. л поверхневих вод річки Прут. Підприємство розташоване у Коломийському районі Івано-Франківської області.

**Задача 5.** Визначити суму плати за спецвикористання води для житлово-комунального підприємства, який у звітному періоді використав 760 тис. л поверхневої води. Підприємство знаходиться у Галичі Івано-Франківської області і використовує води Дністра.

***Тестові завдання:***

1. *До складу рентної плати не входить:*
  - а. рентна плата за використання сільськогосподарських земельних угідь;
  - б. рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів;
  - в. рентна плата за спеціальне використання води;
  - г. рентна плата за користування радіочастотним ресурсом України.
2. *До витрат платника рентної плати, пов'язаних з доставкою (перевезенням, транспортуванням) товарної продукції гірничого підприємства - видобутої корисної копалини (мінеральної сировини) споживачу не належить:*
  - а. витрати, пов'язані з доставкою (перевезенням, транспортуванням) товарної продукції гірничого підприємства;
  - б. витрати з обов'язкового страхування вантажів, обчислені відповідно до законодавства;
  - в. вартість одиниці кожного виду товарної продукції гірничого підприємства;
  - г. митні платежі у разі реалізації за межі митної території України.

3. Як установлюються ставки рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин?
- діленням ставки податку на базу оподаткування із або без застосуванням відповідних коефіцієнтів;
  - у відсотках від вартості товарної продукції гірничого підприємства;
  - у відсотках від кількості товарної продукції гірничого підприємства;
  - множенням бази оподаткування на ставку податку із або без застосуванням відповідних коефіцієнтів.
4. Податкові декларації з рентної плати за користування надрами для видобування корисних копалин подаються:
- починаючи з календарного року, у якому такий платник отримав спеціальний дозвіл;
  - починаючи з календарного дня, що настає за днем, у якому такий платник отримав спеціальний дозвіл.
  - починаючи з півріччя, у якому такий платник отримав спеціальний дозвіл;
  - починаючи з календарного кварталу, що настає за кварталом, у якому такий платник отримав спеціальний дозвіл.
5. Як сплачують податкові зобов'язання платники рентної плати та уповноважені особи:
- за місцезнаходженням ділянки надр та за місцем обліку платника рентної плати у разі розміщення ділянки надр;
  - за місцезнаходження фізичної особи;
  - за об'єктом оподаткуванням, або діяльністю, що є об'єктом оподаткуванням;
  - за місце розташуванням рухомого та нерухомого майна.

**Відповіді на тестові завдання:**

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
|---|---|---|---|---|
|   |   |   |   |   |

**Завдання до самостійної роботи за темою 13:** Податок на майно

**Задача 1.** Розрахувати суму податку на нерухоме майно, якщо фізична особа є власником квартир площею 110 кв.м та 70 кв.м.

**Задача 2.** Фізична особа володіє квартирю, площа якої 90 кв.м. та будинком, площа якого складає 130 кв. м. Розрахувати суму податку на нерухоме майно та вказати, за який період сплачується податок.

**Задача 3.** Подружжя Сидорчук мають у спільній сумісній власності житловий будинок загальною площею 300 м<sup>2</sup>. Визначте умови оподаткування такого майна податком на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки.

**Задача 4.** Громадянин Карпенок С. звернувся до ДФС України з проханням розтлумачити умови та порядок оподаткування квартири загальною площею 100 м<sup>2</sup>, а також чи має він право скористуватись пільгою

зі сплати податку. Надайте допомогу громадянину Карпенко С. відповідно до норм Податкового кодексу України.

**Задача 5.** Ципкін Г. та Харкіна С. прибули до курортної місцевості у службове відрядження, співробітник готелю під час реєстрації осіб, до вартості готельного номеру проживання включив суму туристичного збору у розмірі 30 грн. за особу. За виробничої потреби Ципкін Г. був вимушений залишити готель попереднього перебування та зареєструватись у іншому, але у межах однієї курортної місцевості, де з нього додатково адміністрацією готелю було стягнено суму туристичного збору у розмірі 20 гривень. Оцініть правомірність ситуації.

**Тестові завдання:**

1. *Що не входить до складу податку на майно?*
  - а. податок на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки;
  - б. транспортний податок;
  - в. плата за землю;
  - г. єдиний податок.
2. *Хто є платниками податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки?*
  - а. виключно фізичні особи - резиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості;
  - б. фізичні та юридичні особи, в тому числі нерезиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості;
  - в. виключно юридичні особи - резиденти, які є власниками об'єктів житлової та/або нежитлової нерухомості;
  - г. тільки нерезиденти.
3. *Що є об'єктом податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки?*
  - а. об'єкт житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його частка;
  - б. виключно склади для зберігання товарних запасів;
  - в. виключно нерухомість, що знаходитьться у власності фізичної особи;
  - г. виключно нерухомість, що знаходитьться у власності юридичної особи;
4. *Що не є об'єктом податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки?*
  - а. житлова нерухомість непридатна для проживання, в тому числі у зв'язку з аварійним станом, визнана такою згідно з рішенням сільської, селищної, міської ради;
  - б. будівлі дитячих будинків сімейного типу;
  - в. гуртожитки;
  - г. всі відповіді є вірними.
5. *Що не є об'єктом податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки?*
  - а. загальна площа об'єкта нежитлової нерухомості, в тому числі його часток;

- б. загальна площа об'єкта житлової нерухомості, в тому числі його часток;
  - в. загальна площа об'єкта житлової та нежитлової нерухомості, в тому числі його часток;
  - г. всі відповіді є невірними.
- а. а і б.

**Відповіді на тестові завдання:**

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
|---|---|---|---|---|
|   |   |   |   |   |

**Завдання до самостійної роботи за темою 14: Единий податок та місцеві збори**

**Задача 1.** Визначити суму єдиного податку ТОВ «Корона» (підприємство є платником єдиного податку і платником ПДВ), якщо відомо, що за звітний квартал на підприємстві відбулись наступні операції:

- отримана фінансова допомога, надана на поворотній основі, в сумі 8000,00 грн;
- отримано кошти цільового призначення, що надійшли від ПФУ в межах державних програм, – в сумі 7000,00 грн;
- внесено кошти засновниками платника єдиного податку до статутного капіталу в розмірі 12000,00 грн;
- безоплатно отримано товари на загальну суму 80000,00 грн, в т. ч. ПДВ;
- минув строк позовної давності за кредиторською заборгованістю ПП «Парк» на загальну суму 5000 грн.

**Задача 2.** Визначити суму єдиного податку ПП «Реалізатор» (підприємство є платником єдиного податку і платником ПДВ), якщо відомо, що за звітний квартал на підприємстві відбулись наступні операції:

- отримана фінансова допомога, надана на поворотній основі, в сумі 8000,00 грн;
- отримано кошти цільового призначення, що надійшли від ПФУ в межах державних або програм, – в сумі 7000,00 грн;
- внесено кошти засновниками платника ЄП до статутного капіталу в розмірі 12000,00 грн;
- безоплатно отримано товари на загальну суму 80000,00 грн, в т. ч. ПДВ;
- минув строк позовної давності за кредиторською заборгованістю ПП «Парк» на загальну суму 5000 грн;
- оприбутковано 10 одиниць товарних запасів за ціною 50 грн/шт, в т.ч. ПДВ;
- реалізовано 5 одиниць товарних запасів за ціною 100 грн/шт, в т.ч. ПДВ;

– отримано дивіденди від інших платників податків на загальну суму 8000 грн.

**Задача 3.** Визначити суму єдиного податку ТОВ «Запис» (підприємство є платником єдиного податку і платником ПДВ), якщо відомо, що за звітний квартал на підприємстві відбулись наступні операції:

- отримана фінансова допомога, надана на поворотній основі, в сумі 6000,00 грн;
- отримано кошти цільового призначення, що надійшли від ПФУ в межах державних або програм, – в сумі 5000,00 грн;
- внесено кошти засновниками платника ЄП до статутного капіталу в розмірі 6000,00 грн;
- безоплатно отримано товари на загальну суму 10000,00 грн, в т. ч. ПДВ;
- минув строк позовної давності за кредиторською заборгованістю ПП «Парк» на загальну суму 5000 грн;
- оприбутковано 10 одиниць товарних запасів за ціною 50 грн/шт, в т.ч. ПДВ;
- реалізовано 5 одиниць товарних запасів за ціною 100 грн/шт, в т.ч. ПДВ;
- отримано дивіденди від інших платників податків на загальну суму 8000 грн.

### **Тестові завдання:**

1. *До якої групи платників єдиного податку можуть належати фізичні особи-підприємці?*
  - а. 1 група;
  - б. 2 група;
  - в. 3 група;
  - г. 1, 2 та 3 груп;
2. *До якої групи платників єдиного податку можуть належати юридичні особи?*
  - а. 1 група;
  - б. 2 група;
  - в. 3 група;
  - г. всі відповіді є вірними;
3. *Який розмір дозволеної кількості працівників для платників єдиного податку 1 групи?*
  - а. наймані працівники заборонені;
  - б. 50 осіб;
  - в. 10 осіб;
  - г. без обмежень;

4. Який розмір дозволеної кількості працівників для платників єдиного податку 2 грути?
- а. наймані працівники заборонені;
  - б. 50 осіб;
  - в. 10 осіб;
  - г. без обмежень;
5. Який розмір дозволеної кількості працівників для платників єдиного податку 3 грути?
- а. наймані працівники заборонені;
  - б. 50 осіб;
  - в. 10 осіб;
  - г. без обмежень;
6. Який розмір звичайної ставки єдиного податку для платників єдиного податку 1 грути?
- а. 10 % від прожиткового мінімуму для працездатних осіб станом на 01 січня 2021 року;
  - б. до 20 % мінімальної заробітної плати;
  - в. 2 % доходу зі сплатою ПДВ та 4 % доходу без ПДВ;
  - г. в залежності від обсягу доходу;
7. Який розмір звичайної ставки єдиного податку для платників єдиного податку 2 грути?
- а. до 10 % мінімальної заробітної плати;
  - б. 20% — від мінімальної заробітної плати, встановленої Законом на 01 січня 2021 року;
  - в. 2 % доходу зі сплатою ПДВ та 4 % доходу без ПДВ;
  - г. в залежності від обсягу доходу;
8. Який розмір звичайної ставки єдиного податку для платників єдиного податку 3 грути?
- а. до 10 % мінімальної заробітної плати;
  - б. до 20 % мінімальної заробітної плати;
  - в. 5 % доходу, або 3 % доходу та ПДВ;
  - г. в залежності від обсягу доходу;
9. На скільки груп платників єдиного податку поділяються суб'єкти господарювання, які застосовують спрощену систему оподаткування, обліку та звітності:
- а. 1;
  - б. 2;
  - в. 3;
  - г. 4.
10. До якої групи платників єдиного податку належать сільськогосподарські товаровиробники, у яких частка сільськогосподарського товаровиробництва за попередній податковий (звітний) рік дорівнює або перевищує 75 відсотків:
- а. першої групи;

- б. другої групи;
- в. третьої групи;
- г. четвертої групи.

***Відповіді на тестові завдання:***

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|----|
|   |   |   |   |   |   |   |   |   |    |

***Завдання до самостійної роботи за темою 15: Ухиляння і уникнення від сплати податків***

**Завдання 1.** Висловіть та обґрунтуйте власне бачення на наступне твердження «справедливим є пропорційне оподаткування, а прогресивне оподаткування є несправедливим».

**Завдання 2.** Висловіть та обґрунтуйте власне бачення на наступне твердження «у податковій системі мають переважати податки на споживання, а не податки на доходи і майно».

***Тестові завдання:***

1. *Поясніть поняття «податкові правопорушення».*
  - а. протиправні діяння (дія чи бездіяльність) платників податків, податкових агентів, та/або їх посадових осіб, а також посадових осіб контролюючих органів, що призвели до невиконання або неналежного виконання вимог, установлених ПКУ та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи;
  - б. виключно бездіяльність податкових агентів, що призвели до невиконання вимог, установлених ПКУ та іншим законодавством;
  - в. виключно протиправні діяння посадових осіб контролюючих органів, що призвели до невиконання або неналежного виконання вимог, установлених ПКУ та іншим законодавством;
  - г. виключно бездіяльність платників податків, що призвели до невиконання або неналежного виконання вимог, установлених ПКУ та іншим законодавством, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи.
2. *Який вид юридичної відповідальності не застосовується за порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи?*
  - а. фінансова;
  - б. економічна;
  - в. адміністративна;
  - г. кримінальна.

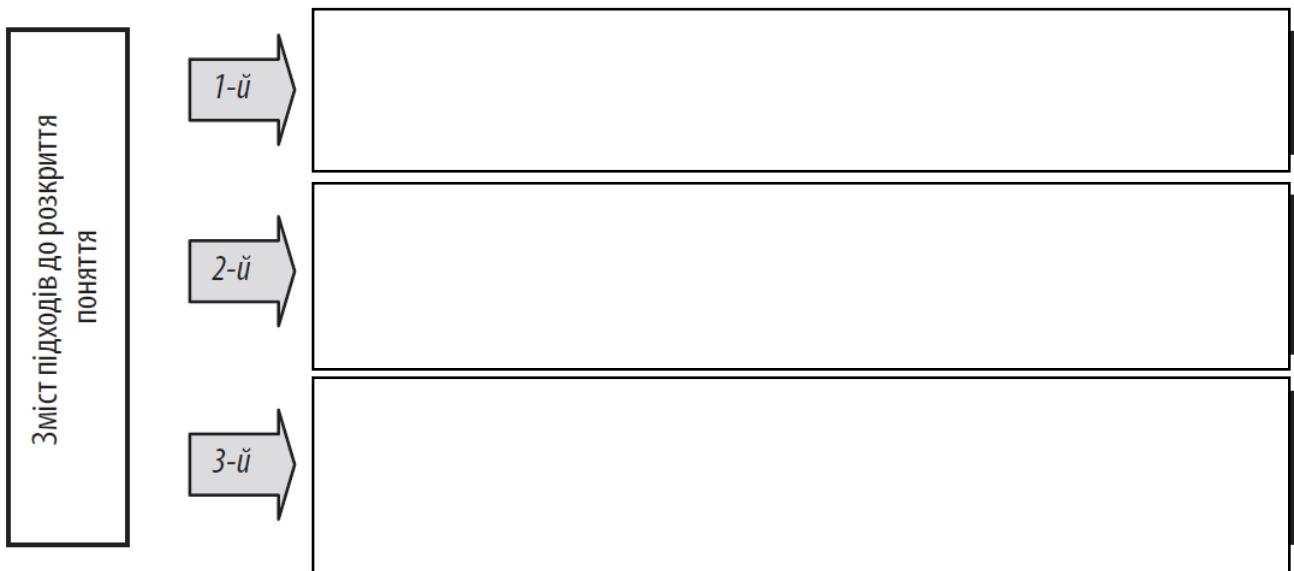
3. Який вид юридичної відповідальності за порушення законів з питань оподаткування та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, застосовується у вигляді штрафних (фінансових) санкцій (штрафів) та/або пені?
- фінансова;
  - економічна;
  - адміністративна;
  - кримінальна.
4. Чи звільняє від притягнення до адміністративної або кримінальної відповідальності посадових осіб наявність факту притягнення до фінансової відповідальності платників податків за порушення законів з питань оподаткування, іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи?
- не звільняє;
  - не звільняє за наявності відповідних підстав;
  - звільняє;
  - в залежності від рішення контролюючих органів.
5. Куди зараховуються суми штрафних (фінансових) санкцій (штрафів)?
- до державного бюджету;
  - до місцевого бюджету міста;
  - до бюджетів, до яких згідно із законом зараховуються відповідні податки та збори;
  - до місцевого бюджету села;
6. Чи звільняє платників податків від обов'язку сплатити до бюджету належні суми податків та зборів, контроль за справленням яких покладено на контролюючі органи, а також від застосування до них інших заходів, передбачених ПКУ застосування штрафних (фінансових) санкцій (штрафів)?
- не звільняє;
  - звільняє;
  - інколи звільняє;
  - звільняє, за умови, що сума штрафу більше суми боргу;

**Відповіді на тестові завдання:**

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 |
|---|---|---|---|---|---|
|   |   |   |   |   |   |

**Завдання до самостійної роботи за темою 16:** Податкова політика в системі державного регулювання економіки

**Завдання 1.** Згрупуйте визначення податкової політики, виявивши загальне і часткове в різних підходах. З усього різноманіття визначень «податкова політика», що зустрічаються, умовно виділіть три основні підходи (рис. 16.1).



**Рисунок 16.1** – Класифікація підходів, що розрізняються в трактування поняття «податкова політика»

**Завдання 2.** Пропонується початок визначених питань з теоретичних та методологічних основ податкової політики, після чого здобувачі вищої освіти продовжують формулювати розпочату думку письмово.

|  |
|--|
| 1. Податкова політика – це ...                           |
| 2. Державна податкова політика – це ...                  |
| 3. Корпоративна податкова політика –...                  |
| 4. Податкова політика є частиною ...                     |
| 5. Державне регулювання економіки – це                   |
| 6. Принцип наукової обґрунтованості полягає у            |
| 7. Принцип визначеності полягає у                        |
| 8. Принцип оцінки та обліку очікуваних ефектів полягає у |

#### **Тестові завдання:**

- Сукупність основоположних перспективних цілей податкової політики і принципових способів вирішення довгострокових завдань, пов'язаних з побудовою або реформуванням податкової системи країни в руслі виробленої концепції – це ...
  - корпоративна податкова політика;

- б. стратегія податкової політики;
  - в. тактика податкової політики;
  - г. податкова політика.
2. *Принципова система поглядів на архітектуру побудови податкової системи країни, на напрям її вдосконалення та (або) реформування – це ...*
- а. концепція (доктрина) податкової політики;
  - б. стратегія податкової політики;
  - в. тактика податкової політики;
  - г. податкова політика.
3. *Сукупність поточних цілей податкової політики та способів вирішення коротко- і середньострокових завдань, пов'язаних з управлінням податковою системою, вдосконаленням окремих її елементів у руслі виробленої стратегії – це ...*
- а. концепція (доктрина) податкової політики;
  - б. стратегія податкової політики;
  - в. тактика податкової політики;
  - г. податкова політика.
4. *Діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вдосконалення податкової системи країни з метою сталого забезпечення дохідної частини всіх рівнів бюджетної системи та досягнення інших соціально-економічних ефектів – це ...*
- а. концепція (доктрина) податкової політики;
  - б. стратегія податкової політики;
  - в. тактика податкової політики;
  - г. податкова політика.
5. *Діяльність економічних агентів з використання законодавчо встановлених варіативних способів (прийомів, методів, пільг, відрахувань, звільнень) податкового планування з метою мінімізації своїх податкових зобов'язань і досягнення власних ефектів - це*
- а. концепція (доктрина) податкової політики;
  - б. стратегія податкової політики;
  - в. тактика податкової політики;
  - г. корпоративна податкова політика.

#### *Bідповіді*

| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 |
|---|---|---|---|---|
|   |   |   |   |   |

## ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЗАКОНОДАВЧО-НОРМАТИВНИХ АКТІВ

1. Податковий кодекс України : закон України від 02.12.2010 р. №2755–VI.  
URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 01.04.2020).
2. Митний кодекс України : закон України від 13.03.2012 р. № 4495-VI.  
URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 01.04.2020).
3. Бюджетний кодекс України : закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI.  
URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2456-17> (дата звернення: 01.04.2020).
4. Романюк М., Варналій З. Податкова система : підручник. Київ : Знання України. 2019. 567 с.
5. Андрушенко В. Л., Тучак Т. Податкова система : навч. посіб. Київ : ЦУЛ. 2020. 416 с.
6. Сіренко Н. М., Полторак А. С. Податкова система : робочий зошит для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра денної форми навчання спеціальності 072-фінанси, банківська справа та страхування. Миколаїв : МНАУ, 2017. 136 с. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/3040>.
7. Sirenko N., Baryshevskaya I., Poltorak A., Shyshpanova N. State and tendencies of intergovernmental regulation in Ukraine in conditions of fiscal decentralization. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*. 2018. Vol. 2. no. 25 (2018). pp.157-164.
8. Полторак А. С. Податкова система : опорний конспект лекцій для здобувачів вищої освіти ступеня бакалавра. Миколаїв : МНАУ, 2017. 165 с. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/2087>.
9. Полторак А. С., Мирон А. Ю. Оптимізація сплати ПДВ через механізм податкового планування на підприємствах. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Економічні науки*. 2016. № 2(5). С. 130–134.
10. Poltorak A., Volosyuk Y. Tax risks estimation in the system of enterprises economic security. *Economic Annals-XXI*. 2016. № 158 (3–4(2)). pp. 35–38.
11. Полторак А. С. Оподаткування як елемент фінансового регулювання розвитку інтелектуального капіталу в Україні. *Фінансовий простір*. 2016. № 3 (23). С. 33-38.

12. Полторак А. С., Волосюк Ю. В. Комплексний підхід до кількісного оцінювання податкових ризиків держави. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 2 (188). С. 269-276.
13. Полторак А. С., Головко М. Й. Трансформація системи оподаткування майна в умовах фіscalальної децентралізації в Україні. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 9 (195). С. 79-91.
14. Сіренко Н. М., Корабахіна А. Ю. Формування трансакційних витрат під впливом ризиків діяльності у сільськогосподарських підприємствах. *Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Фінансове забезпечення діяльності суб'єктів господарювання»*, 18-20 лютого 2016. Кременчуг. С. 19-21.
15. Полторак А. С., Головко М. Й. Механізм реформування системи оподаткування прибутку юридичних осіб в Україні в умовах фіiscalальної децентралізації. *Актуальні проблеми економіки*. 2017. № 10 (196). С. 269–276.
16. Офіційний сайт Верховної ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua>.
17. Офіційний сайт Державної фіiscalальної служби України. URL: <http://sfs.gov.ua/>.
18. Офіційний сайт Державної митної служби України. URL: <http://www.customs.gov.ua>.

Навчальне видання

# **ПОДАТКОВА СИСТЕМА**

Методичні рекомендації

для самостійної роботи здобувачів вищої освіти освітнього ступеня  
«бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та  
страхування» денної форми навчання

Укладач: **Полторак Анастасія Сергіївна**

Формат 60x84 1/16 Ум. друк. арк. 2,0.  
Тираж 25 прим. Зам. б/н

Надруковано у видавничому відділі  
Миколаївського національного аграрного університету.  
54020 м. Миколаїв, вул. Георгія Гонгадзе, 9

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 490 від 20.02.2013 р.